

JSTE NORMĂ•LNĂ•?

PondĂ›lĂ-, 03 Ā•ervenec 2023

Jsou lidĂ© kolem vĂ¡js normĂ¡lnĂ? PodĂ›vĂ¡me se dnes na to, co to vlastnĂ› znamenĂ¡, â€žbĂ½t normĂ¡lnĂ-â€œ a dostanete jak to na sobĂ› poznat. Tak co to tedy znamenĂ¡ bĂ½t â€žnormĂ¡lnĂ-â€œ? Asi se shodneme, Â¾e se na tom ÂºplnĂ› neshodí. NĂ›komu pĂ™ipadĂ¡ normĂ¡lnĂ- spĂ¡jt 10 hodin, jinĂ›mu ne. NĂ›kdo tĂ™i hodiny Â¾Ă¡rlivecky vyslĂ½chĂ¡ svĂ©ho partnera dokonalĂ© duĂ›evnĂ- formĂ». JinĂ½ zase dobĂ™e funguje doma i v prĂ¡jci, plus minus vĂ¡jichni ho majĂ- rĂ¡di a on si stejnĂ› pĂ™ipadĂ¡ jako bĂ-dnĂ½ Ā•erv â€ž jeho sebedĂ›vĂra je nenormĂ¡lnĂ- nĂ-zkĂ¡.

Na normalitu mĂ¡me nĂ›kolik pohledĂ:

Existuje kulturnĂ- normalita neboli to, co povaĂ¾uje za normĂ¡lnĂ- danĂ¡ spoleĂ•nost. NapĂ™. u nĂ¡js nenĂ- za normĂ¡lnĂ- (ani legĂ¡lnĂ-, ale to sem nepatĂ™Ă-) sex s lidmi pod 15 let ani dohodnutĂ¡ manĂ¾elstvĂ-; jsou ale Ā•Ă¡sti svĂta, v nichĂ¾ to nenĂ- povaĂ¾ovĂ¡no za problĂ©m. Dlouho nebylo normĂ¡lnĂ-, aby Â¾eny mohly volit. TakovĂ© Ā vĂ½carsko to uzĂ¡konilo aĂ¾ roku 1976, LichtenĂ¡tejnsku to trvalo jeĂ¡tĂ o osm let dĂ©le. Co je normĂ¡lnĂ-, se tedy i v rĂ¡jmci kultury s Ā•asem mĂ›nĂ-.

DĂ›le je to statistickĂ¡ normalita, podle kterĂ© je normĂ¡lnĂ- to, co se nĂ¡jm vejde do nĂ›jakĂ½ch statistickĂ½ch tabulek pĂ™ibliĂ¾nĂ› doprostĂ™ed. Tak tĂ™eba IQ 110 je normĂ¡lnĂ-, 80 a 140 z hlediska statistiky uĂ¾ne.

Pak mĂ¡me osobnĂ- normalitu, neboli co kaĂ¾dĂ½ z nĂ¡js za normĂ¡lnĂ- povaĂ¾uje a jak hodnotĂ- svĂ¡j Ā¾ivot. NĂ›komu pĂ™ipadĂ¡ normĂ¡lnĂ-, Â¾e kaĂ¾dou noc usĂ-nĂ¡ dvĂ› hodiny, jinĂ½ z toho ĀjĂ-lĂ-. NĂ›kterĂ½m rodiĂ•Ăm pĂ™ipadĂ¡ normĂ¡lnĂ- vozit svĂ© zdravĂ© ĀtyĂ™letĂ© dĂ-tĂ› na koĂ•Ăjrku, jinĂ½m pĂ™ipadĂ¡ normĂ¡lnĂ- udĂ›lat s takovĂ½m dĂ-tĂ›tem desetkilometrovou pĂ•ĂjĂ- tĂºru.

KategoriĂ- normalit bychom naĂ¡li jeĂ¡tĂ› vĂ-c, ale uĂ¾ty toto tĂ™i zĂ™ejmĂ› staĂ•Ă- k vyvolĂ¡nĂ- oprĂ¡vnĂ›nĂ©ho dojmu, Â¾e otĂ¡zka normality je sloĂ¾itĂ¡. Je tedy vĂbec normĂ¡lnĂ- umĂ›t odpovĂ¤dĂ›t na otĂ¡zku â€žJste normĂ¡lnĂ-?â€œ

UrĂ•itĂ¡ vodĂ-tka, jak poznĂ¡te, jestli jste z hlediska duĂ›evnĂ-ho zdravĂ- nebo poruchy â€žnormĂ¡lnĂ-â€œ, jsou tato:

VnĂ-mĂ-te

realitu pĂ™ibliĂ¾nĂ› takovou, jakĂ¡ je. KupĂ™Ă-kladu kdyĂ¾ se druhĂ½ srdeĂ•nĂ, smĂ›je, interpretujete to jako jeho dobrou nĂ¡ladu, ne jako napĂ™. Ā•Ă¡belskĂ½ vĂ½smĂ›ch. V tomto bodĂ› vĂ¡jm pomĂ-Ă¾ou ostatnĂ- lidĂ©, pokud byste si sami nebyli jisti. JestliÂ¾e vĂ•tĂ¡jina druhĂ½ch ohodnotĂ- vĂ½Ăje zmĂ-nĂ›nĂ½ smĂ›ch jako vĂ½raz dobrĂ© nĂ¡lady, mĂ-Ă¾ete jejich hodnocenĂ- obvykle brĂ¡jt jako normu.

UmĂ-te plus

minus ovlĂ¡dat svĂ© jednĂ¡nĂ- (obĂ•asnĂ¡ impulzivita nevadĂ-). NapĂ™Ă-klad pokud vĂ¡js nĂ›kdo naĂ¡tve na silnici, tak na nĂ›j maximĂ¡lnĂ› zatroubĂ-te; nevrazĂ-te do nĂ›j, i kdybyste stokrĂ¡t chtĂ›li.

VĂ¡jĂ-Ă-te si

sebe sama a cĂ-tĂ-te se pĂ™ijatĂ- svĂ½m okolĂ-m. NormĂ¡lnĂ- Ā•lovĂ›k tedy vnĂ-mĂ¡ svĂ© pĂ™ednosti i svĂ¡j omezenĂ-, opakem je napĂ™Ă-klad pocit nadĂ™azenosti nebo naopak velkĂ© sebepodceĂovĂ¡nĂ-.

ZvlĂjdĂ-te

navazovat a udrĂ¾ovat blĂ-zkĂ© vztahy. Ve vztahu vyvaĂ¾ujete uspokojovĂ¡nĂ- vlastnĂ-ch potĂ™eb a potĂ™eb druhĂ©ho, opakem je napĂ™Ă-klad pĂ™Ă-liĂ¡nĂ© podĂ™izovĂ¡nĂ- se kvĂ›li strachu ze ztrĂ¡ty vztahu nebo chlad a uzavĂ-rĂ¡nĂ- se pĂ™ed druhĂ½mi.

MÃ©te rÃ¡di

Â¾ivot a uplatÂºujete svÃ© schopnosti v rÃºznÃ½ch dennÃ½ch aktivitÃ¡ch. ProblÃ©mem je nemotivovanost, pocity prÃ¡zdniny, Ãºnavy, ale z opaÄ•nÃ©ho pÃ³stu i nadmÄ›rnÃ¡ neÄ•elnÃ¡ aktivita
(TÄ›cto pÃ·t bodÂº je podle Psychologie AtkinsonovÃ© a Hilgarda.)

Zkuste si v tÄ›cto pÃ·ti kategoriÃ½ vyhodnotit vlastnÃº- Â¾ivot. Pokud tÄ™eba nÄ›kde nÄ›co drhne, nemusÃ-te si hned dÄ›lat starosti nebo si dÃ¡vat psychiatrickÃ© nÃ¡lepky; je to jen informace.

MICHAELA PETERKOVÃ•

Se souhlasem autorky
pÅ™evzato z blogu psycholoÂ¾ky

www.michaelapeterkova.cz